

U 25/2024 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta (*unionin autonomiset tullien suspendoinnit; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 30.5.2024

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Erityisasiantuntija Upi Talsi

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJEN MAATALOUS- JA TEOLLISUUSTUOTTEIDEN ASETUKSEN (EU) N:o 952/2013 56 ARTIKLAN 2 KOHDAN C ALAKOHDASSA TARKOITETTUIJEN YHTEISEN TULLITARIFFIN TULLIEN SUSPENSIOSTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) 2021/2278 MUUTTAMISESTA

1 Tausta

Euroopan komissio antoi 16.5.2024 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tulliä suspensioista (keskeyttämisestä) annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta (COM(2024) 201 final).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta veroasiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

2 Ehdotuksen tavoite

Unionin tullisuspensiojärjestelmän tavoitteena on turvata jalostusteollisuudessa käytettävien unionin tullitariffin mukaan tullialaisten raaka-aineiden saanti tullitta tai alennetuin tullein silloin, kun tuotanto unionissa on riittämätöntä tai olematonta. Asetus (EU) N:o 2021/2278 saatetaan ajan tasalle kuuden kuukauden välein unionin tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.7.2024 alkaen.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Neuvoston asetuksella (EU) N:o 2021/2278 on suspendoitu osittain tai kokonaan eräät yhteisen tullitariffin tullit, jotta voidaan varmistaa tiettyjen sellaisten maatalous- ja teollisuustuotteiden riittävä ja jatkuva saatavuus, joita ei tuoteta riittävästi tai ollenkaan unionissa, ja välttää näitä tuotteita koskevat markkinahäiriöt.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 16.11.2023–19.1.2024 välisenä aikana kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat tullitariffin autonomisten tulliä suspendoimista. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta ja Turkista. Jäsenvaltiot puolestaan ovat kuulleet asianosaisia teollisuudenaloja, järjestöjä, kauppaa ja muita osallisia sidosryhmiä. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.7.2024 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Tällä kierroksella oli jätetty 77 hakemusta uusiksi tullisuspensioiksi ja 38 muutosesitystä voimassa oleviin tullisuspensioihin.

Tarkastelun perusteella komissio katsoo, että on perusteltua suspendoida joidenkin sellaisten uusien tuotteiden tullit, joita ei tällä hetkellä luetella asetuksen liitteessä. Eräiden muiden tuotteiden osalta on tarpeen muuttaa tavarankuvausta, luokittelua, lisäyksikköä tai niiden tietyn käyttötarkoituksen vaatimuksia. Liitteestä ehdotetaan poistettavaksi eräitä tuotteita, joiden tullisuspension jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten etujen mukaista.

Integroidun akkutuotannon edistämiseksi unionissa yhteisen tullitariffin tullien osittainen suspendointi olisi myönnettävä tiettyjen akkujen tuotantoon liittyvien tuotteiden osalta, joita ei tällä hetkellä ole lueteltu asetuksen (EU) 2021/2278 liitteessä. Tavoitteena kuitenkin on, että koko ketju akkujen raaka-aineiden tuotannosta akkujen valmistukseen ja kierrätykseen halutaan saada Eurooppaan eikä suspendointeja enää tarvittaisi.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia. Suomi teki muutosehdotuksen magneetteja koskevan suspension tavarankuvaukseen. Lopulta päädyttiin myöntämään tullinimikkeille ex 8505 11 10, ex 8505 11 90 ja ex 8505 19 90 tulliton tariffikiintiö (460 tonnia/vuosi). Muut ehdotetut muutokset eivät ole antaneet aiheutta huomautuksiin.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 1. päivästä heinäkuuta 2024.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetusta perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetusta on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetus hyväksyttiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta. Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspensioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että yhteisen tullitariffin autonomisten tullien suspension piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ehdotetuilla muutoksilla ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotusluonnokseen liitetyn rahoitus selvityksen mukaan ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia menoihin, mutta sillä on rahoitusvaikutus tuloihin. Suspensioiden vuoksi tulleja jäisi kantamatta arvion mukaan yhteensä 14 953 591 euroa vuodessa. Kielteinen vaikutus talousarvion perinteisiin omiin varoihin olisi 11 215 193 euroa vuodessa (eli 75 prosenttia kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta taloudelliset vaikutukset määrittäisivät sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan maahan.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Valtioneuvosto ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 17.5.2024. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen kesäkuussa 2024.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 27.5.2024.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.